

TRACTATENBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

JAARGANG 1989 Nr. 142

A. TITEL

Verdrag inzake de toetreding van het Koninkrijk Spanje en de Portugese Republiek tot het Verdrag betreffende de rechterlijke bevoegdheid en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, zoals gewijzigd, en tot het Protocol betreffende de uitlegging daarvan, zoals gewijzigd, met bijlagen;

Donostia-San Sebastian, 26 mei 1989

B. TEKST¹⁾

Verdrag inzake de toetreding van het Koninkrijk Spanje en de Portugese Republiek tot het Verdrag betreffende de rechterlijke bevoegdheid en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, alsmede tot het Protocol betreffende de uitlegging daarvan door het Hof van Justitie, zoals deze zijn gewijzigd bij het Verdrag inzake de toetreding van het Koninkrijk Denemarken, Ierland en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland en bij het Verdrag inzake de toetreding van de Helleense Republiek

Preambule

De Hoge Verdragsluitende Partijen bij het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap,

Overwegende dat het Koninkrijk Spanje en de Portugese Republiek, door lid te worden van de Gemeenschap, zich verplicht hebben om toe te treden tot het Verdrag van Brussel betreffende de rechterlijke bevoegdheid en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken en tot het Protocol betreffende de uitlegging van

---

¹⁾ De Engelse en de Franse tekst van het Verdrag zijn afgedrukt op blz. 22 e.v. van dit Tractatenblad. De Deense, de Duitse, de Griekse, de Ierse, de Italiaanse, de Portugese en de Spaanse tekst zijn niet afgedrukt.

dat Verdrag door het Hof van Justitie, zoals deze zijn gewijzigd bij het Verdrag inzake de toetreding van het Koninkrijk Denemarken, Ierland en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland en bij het Verdrag inzake de toetreding van de Helleense Republiek, en te dien einde onderhandelingen met de Lid-Staten van de Gemeenschap te beginnen om daarin de noodzakelijke aanpassingen aan te brengen,

Zich ervan bewust dat de Lid-Staten van de Gemeenschap en de Lid-Staten van de Europese Vrijhandelsassociatie op 16 september 1988 te Lugano het Verdrag betreffende de rechterlijke bevoegdheid en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken hebben gesloten, waardoor de beginselen van het Verdrag van Brussel worden uitgebreid tot de Staten die partij zijn bij dit Verdrag;

Hebben besloten dit Verdrag te sluiten en hebben te dien einde als hun gevolmachtigden aangewezen:

Zijne Majesteit de Koning der Belgen:
de heer Jacques de Lentdecker
Kabinetschef van de Minister van Justitie

Hare Majesteit de Koningin van Denemarken:
mevrouw Jette Birgitte Selsø
Zaakgelastigde bij de Ambassade van Denemarken te Madrid

de President van de Bondsrepubliek Duitsland:
Dr. Georg Tresspitz
Gevolmachtigd Minister bij de Ambassade van de Bondsrepubliek Duitsland te Madrid
Dr. Klaus Kinkel
Staatssecretaris van Justitie

de President van de Helleense Republiek:
de heer Giannis Skoularikis
Minister van Justitie

Zijne Majesteit de Koning van Spanje:
de heer Enrique Mugica Herzog
Minister van Justitie

de President van de Franse Republiek:
de heer Pierre Arpaillange
Zegelbewaarder
Minister van Justitie

de President van Ierland:

de heer Patrick Walshe

Buitengewoon en gevolmachtigd Ambassadeur van Ierland in Spanje

de President van de Italiaanse Republiek:

de heer Giuliano Vassalli

Minister van Justitie

Zijne Koninklijke Hoogheid de Groothertog van Luxemburg:

de heer Ronald Mayer

Buitengewoon en gevolmachtigd Ambassadeur van Luxemburg en Spanje

Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden:

de heer Frits Korthals Altes

Minister van Justitie

de heer J. Spoormaker

Eerste Ambassade-secretaris

de President van de Portugese Republiek:

de heer Fernando Nogueira

Minister van Algemene Zaken en van Justitie

Hare Majesteit de Koningin van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland:

de heer John Patten

Onderminister van Buitenlandse Zaken

Die, in het kader van de Raad bijeen, na overlegging van hun in goede en behoorlijke vorm bevonden volmachten,

Omtrent de volgende bepalingen overeenstemming hebben bereikt:

TITEL I

Algemene bepalingen

Artikel 1

Het Koninkrijk Spanje en de Portugese Republiek treden toe tot het Verdrag betreffende de rechterlijke bevoegdheid en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, ondertekend te Brussel op 27 september 1968, hierna te noemen „het Verdrag van 1968” en tot het Protocol betreffende de uitlegging daarvan door het Hof van Justitie, ondertekend te Luxemburg op 3 juni 1971, hierna te noemen „het Protocol van 1971”, zoals deze zijn gewijzigd:

- bij het op 9 oktober 1978 te Luxemburg ondertekende Verdrag, hierna te noemen „het Verdrag van 1978”, inzake de toetreding van het Koninkrijk Denemarken, Ierland en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland tot het Verdrag betreffende de rechterlijke bevoegdheid en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, alsmede tot het Protocol betreffende de uitlegging daarvan door het Hof van Justitie.

- bij het op 25 oktober 1982 te Luxemburg ondertekende Verdrag, hierna te noemen „het Verdrag van 1982”, inzake de toetreding van de Helleense Republiek tot het Verdrag betreffende de rechterlijke bevoegdheid en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, alsmede tot het Protocol betreffende de uitlegging daarvan door het Hof van Justitie, zoals deze zijn gewijzigd bij het Verdrag inzake de toetreding van het Koninkrijk Denemarken, Ierland en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland.

Artikel 2

De fundamentele aanpassingen die bij het onderhavige Verdrag worden aangebracht in het Verdrag van 1968 en het Protocol van 1971, zoals deze zijn gewijzigd bij het Verdrag van 1978 en bij het Verdrag van 1982, zijn opgenomen in de titels II tot en met V. De formele aanpassingen van het Verdrag van 1968, zoals dat gewijzigd is bij het Verdrag van 1978 en het Verdrag van 1982, zijn voor elke betrokken authentieke versie afzonderlijk opgenomen in bijlage I, die een integrerend deel van dit Verdrag uitmaakt.

TITEL II

Aanpassingen van het Verdrag van 1968

Artikel 3

In artikel 3, tweede lid, van het Verdrag van 1968, als gewijzigd bij artikel 4 van het Verdrag van 1978 en artikel 3 van het Verdrag van 1982, wordt tussen het negende en het tiende streepje ingevoegd:

„- in Portugal: de artikelen 65, lid 1, onder c), 65, lid 2, en 65A, onder c), van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Código de Processo Civil) en artikel 11 van het Wetboek van Rechtsvordering in Arbeidszaken (Código Processo do Trabalho).”

Artikel 4

Artikel 5, punt 1, van het Verdrag van 1968, als gewijzigd bij artikel 5 van het Verdrag van 1978, wordt als volgt gelezen:

„1. ten aanzien van verbintenissen uit overeenkomst: voor het gerecht van de plaats waar de verbintenis die aan de eis ten grondslag ligt, is uitgevoerd of moet worden uitgevoerd; ten aanzien van individuele verbintenissen uit arbeidsovereenkomst is dit de plaats waar de werknemer gewoonlijk zijn arbeid verricht; wanneer de werknemer niet in een zelfde land gewoonlijk zijn arbeid verricht, kan de werkgever tevens worden opgeroepen voor het gerecht van de plaats waar zich de vestiging bevindt of bevond die de werknemer in dienst heeft genomen;”.

Artikel 5

Artikel 6 van het Verdrag van 1968 wordt aangevuld met onderstaand punt 4:

„4. ten aanzien van een verbintenis uit overeenkomst, indien de vordering vergezeld kan gaan van een zakelijke vordering betreffende een onroerend goed tegen dezelfde verweerder: voor de gerechten van de Verdragsluitende Staat waarin het onroerend goed gelegen is.”.

Artikel 6

Artikel 16, punt 1, van het Verdrag van 1968 wordt als volgt gelezen:

„1. a) ten aanzien van zakelijke rechten op en huur en verhuur, pacht en verpachting van onroerende goederen: de gerechten van de Verdragsluitende Staat waar het onroerend goed gelegen is,

b) ten aanzien evenwel van huur en verhuur, pacht en verpachting van onroerende goederen voor tijdelijk particulier gebruik voor ten hoogste zes opeenvolgende maanden: eveneens de gerechten van de Verdragsluitende Staat waar de verweerder woonplaats heeft, mits de eigenaar en de huurder of pachter natuurlijke personen zijn en zij woonplaats in dezelfde Verdragsluitende Staat hebben;”.

Artikel 7

In artikel 17 van het Verdrag van 1968, als gewijzigd bij artikel 11 van het Verdrag van 1978,

– wordt het eerste lid als volgt gelezen:

„Wanneer de partijen, van wie er ten minste één woonplaats heeft op het grondgebied van een Verdragsluitende Staat, een gerecht of de gerechten van een Verdragsluitende Staat hebben aangewezen voor de kennisneming van geschillen welke naar aanleiding van een bepaalde rechtsbetrekking zijn ontstaan of zullen ontstaan, is dit gerecht of zijn de gerechten van die Staat bij uitsluiting bevoegd. Deze overeenkomst tot aanwijzing van een bevoegde rechter dient te worden gesloten:

a) hetzij bij een schriftelijke overeenkomst, hetzij bij een schriftelijk bevestigde mondelinge overeenkomst;

b) hetzij in een vorm die wordt toegelaten door de handelwijzen die tussen de partijen gebruikelijk zijn geworden;

c) hetzij, in de internationale handel, in een vorm die overeenstemt met een gewoonte waarvan de partijen op de hoogte zijn of hadden behoren te zijn en die in de internationale handel algemeen bekend is en door partijen bij dergelijke overeenkomsten in de betrokken handelsbranche doorgaans in acht wordt genomen.

Wanneer een dergelijke overeenkomst wordt gesloten door partijen die geen van allen woonplaats op het grondgebied van een Verdragsluitende Staat hebben, kunnen de gerechten van de andere Verdragsluitende Staten van het geschil geen kennis nemen, zolang het aangewezen gerecht of de aangewezen gerechten zich niet onbevoegd hebben verklaard.”;

– wordt onderstaande tekst toegevoegd als laatste lid:

„Ten aanzien van geschillen inzake individuele arbeidsovereenkomsten heeft de overeenkomst tot aanwijzing van een bevoegde rechter alleen gevolg indien deze laatste overeenkomst is gesloten na het ontstaan van het geschil of indien de werknemer zich daarop beroept om andere gerechten aan te zoeken dan dat van de woonplaats van de verweerder of het in artikel 5, punt 1, bedoelde gerecht.”

Artikel 8

Artikel 21 van het Verdrag van 1968 wordt als volgt gelezen:

„Artikel 21

„Wanneer voor gerechten van verschillende Verdragsluitende Staten tussen dezelfde partijen vorderingen aanhangig zijn, welke hetzelfde onderwerp betreffen en op dezelfde oorzaak berusten, houdt het gerecht waarbij de zaak het laatst is aangebracht zijn uitspraak ambtshalve aan totdat de bevoegdheid van het gerecht waarbij de zaak het eerst is aangebracht, vaststaat.

Wanneer de bevoegdheid van het gerecht waarbij de zaak het eerst is aangebracht, vaststaat, verklaart het gerecht waarbij de zaak het laatst is aangebracht, zich onbevoegd.”.

Artikel 9

Artikel 31, eerste lid, van het Verdrag van 1968 wordt als volgt gelezen:

„De beslissingen die in een Verdragsluitende Staat gegeven zijn en daar uitvoerbaar zijn, kunnen in een andere Verdragsluitende Staat ten uitvoer worden gelegd, nadat zij aldaar, ten verzoeken van iedere belanghebbende partij, uitvoerbaar zijn verklaard.”.

Artikel 10

In artikel 32, eerste lid, van het Verdrag van 1968, als gewijzigd bij artikel 16 van het Verdrag van 1978, en bij artikel 4 van het Verdrag van 1982, wordt tussen het vierde en het vijfde streepje ingevoegd:

„- in Spanje, tot de Juzgado de Primera Instancia,”

en wordt tussen het negende en het tiende streepje ingevoegd:

„- in Portugal, tot het Tribunal Judicial de Círculo,”.

Artikel 11

1. In artikel 37, eerste lid, van het Verdrag van 1968, als gewijzigd bij artikel 17 van het Verdrag van 1978, en bij artikel 5 van het Verdrag van 1982, wordt tussen het vierde en het vijfde streepje ingevoegd:

„- in Spanje, voor de Audiencia Provincial,”

en wordt tussen het negende en het tiende streepje ingevoegd:

„- in Portugal, voor het Tribunal da Relação,”

2. Artikel 37, tweede lid, eerste streepje, van het Verdrag van 1968, als gewijzigd bij artikel 17 van het Verdrag van 1978 en bij artikel 5 van het Verdrag van 1982, wordt als volgt gelezen:

„- in België, Griekenland, Frankrijk, Italië, Luxemburg, Nederland en Spanje slechts een beroep in cassatie worden ingesteld,”.

Tussen het vierde en het vijfde streepje wordt ingevoegd:

„- in Portugal slechts het rechtsmiddel van beroep inzake een rechtsvraag worden ingesteld,”.

Artikel 12

In artikel 40, eerste lid, van het Verdrag van 1968, als gewijzigd bij artikel 19 van het Verdrag van 1978 en bij artikel 6 van het Verdrag van 1982, wordt tussen het vierde en het vijfde streepje ingevoegd:

„- in Spanje, voor de Audiencia Provincial,”

en wordt tussen het negende en het tiende streepje ingevoegd:

„- in Portugal, voor het Tribunal da Relação,”.

Artikel 13

Artikel 41, eerste streepje, van het Verdrag van 1968, als gewijzigd bij artikel 20 van het Verdrag van 1978 en bij artikel 7 van het Verdrag van 1982, wordt als volgt gelezen:

„- in België, Griekenland, Frankrijk, Italië, Luxemburg, Nederland en Spanje slechts een beroep in cassatie worden ingesteld,”.

Tussen het vierde en het vijfde streepje wordt ingevoegd:

„- in Portugal slechts het rechtsmiddel van beroep inzake een rechtsvraag worden ingesteld,”.

Artikel 14

Artikel 50, eerste lid, van het Verdrag van 1968 wordt als volgt gelezen:

„Authentieke akten, verleden en uitvoerbaar in een Verdragsluitende Staat, worden op verzoek, overeenkomstig de in de artikelen 31 en volgende bedoelde procedure, in een andere Verdragsluitende Staat uitvoerbaar verklaard. Het verzoek kan alleen worden afgewezen indien de tenuitvoerlegging van de authentieke akte strijdig is met de openbare orde van de aangezochte Staat.”.

Artikel 15

In artikel 52 van het Verdrag van 1968 wordt het derde lid geschrapt.

Artikel 16

Artikel 54 van het Verdrag van 1968 wordt als volgt gelezen:

„Artikel 54

De bepalingen van dit verdrag zijn slechts van toepassing op rechtsvorderingen ingesteld en authentieke akten verleden na de inwerkingtreding van het verdrag in de Staat van herkomst en, indien de erkenning of tenuitvoerlegging van een beslissing of authentieke akte wordt verzocht, na de inwerkingtreding in de aangezochte Staat.

Evenwel worden beslissingen, gegeven na de dag van inwerkingtreding van dit Verdrag in de betrekkingen tussen de Staat van herkomst en de aangezochte Staat naar aanleiding van vóór deze dag ingestelde vorderingen, erkend en ten uitvoer gelegd overeenkomstig de bepalingen van titel III, indien de toegepaste bevoegdheidsregels overeenkomen met de regels voorzien in titel II, of neergelegd in een Verdrag dat tussen de Staat van herkomst en de aangezochte Staat van kracht was toen de vordering werd ingesteld.

Indien de partijen in een geschil over een overeenkomst vóór 1 juni 1988 wat Ierland betreft of vóór 1 januari 1987 wat het Verenigd Koninkrijk betreft schriftelijk waren overeengekomen op deze overeenkomst het Ierse recht of het recht van een deel van het Verenigd Koninkrijk toe te passen, blijven de gerechten van Ierland of van dit deel van het Verenigd Koninkrijk bevoegd om van dit geschil kennis te nemen.”

Artikel 17

Titel VI van het Verdrag van 1968 wordt aangevuld met het volgende artikel:

„Artikel 54 bis

Gedurende drie jaar, te rekenen vanaf 1 november 1986 voor Denemarken en vanaf 1 juni 1988 voor Ierland, wordt in elk van deze Staten de bevoegdheid in zaken van zeerecht niet alleen bepaald overeenkomstig titel II, maar ook overeenkomstig de bepalingen nr. 1 tot en met nr. 6 hierna. Deze bepalingen zijn in elk van deze Staten evenwel niet langer van toepassing zodra het op 10 mei 1952 te Brussel ondertekende Internationale Verdrag tot eenmaking van enkele bepalingen inzake conservatoir beslag op zeeschepen voor die Staat in werking is getreden.

1. Degene die zijn woonplaats heeft in een Verdragsluitende Staat, kan in de volgende gevallen voor de gerechten van een van de hierboven genoemde Staten worden gedaagd ter zake van een zee-rechtelijke vordering, wanneer op het schip waarop de vordering betrekking heeft of op enig ander schip waarvan hij eigenaar is, op het grondgebied van laatstgenoemde Staat gerechtelijk beslag is gelegd als zekerheid voor de vordering, of wanneer aldaar beslag had kunnen worden gelegd, maar er borgtocht dan wel enige andere zekerheid is gesteld:

- a) indien de eiser zijn woonplaats in die Staat heeft;
- b) indien de vordering in die Staat is ontstaan;
- c) indien de vordering is ontstaan op een reis tijdens welke het beslag is gelegd of had kunnen worden gelegd;
- d) indien de vordering voortspuit uit een aanvaring of schade die, hetzij door het uitvoeren of nalaten van een manoeuvre, hetzij door niet-naleving der reglementen, een schip heeft toegebracht aan een ander schip dan wel aan de zich aan boord van een van deze schepen bevindende zaken of personen;
- e) indien de vordering is ontstaan uit hulp of berging;
- f) indien de vordering betrekking heeft op een hypotheek of een andere vorm van zekerheid betreffende het schip waarop beslag is gelegd.

2. Beslag kan worden gelegd op elk schip waarop de zeerechtelijke vordering betrekking heeft of op elk ander schip dat toebehoort aan degene die op het tijdstip van het ontstaan van de vordering eigenaar was van het schip waarop deze vordering betrekking heeft. Ter zake van de in nr. 5, onder o), p) of q), bedoelde vorderingen kan evenwel alleen beslag worden gelegd op het schip waarop de vordering betrekking heeft.

3. Schepen worden geacht dezelfde eigenaar te hebben wanneer alle aandelen in handen zijn van dezelfde persoon of personen.

4. In geval van bevrachting waarbij de zeggenschap over het schip is overgedragen, kan, wanneer alleen de bevrachter aansprakelijk is voor een zeerechtelijke vordering ter zake van het schip, op dit schip of

op enig ander schip van deze bevrachter beslag worden gelegd, doch kan ter zake van deze vordering geen beslag worden gelegd op enig ander schip van de eigenaar. Dit geldt ook in alle gevallen waarin een ander dan de eigenaar aansprakelijk is voor een zeerechtelijke vordering terzake van het schip.

5. Onder „zeerechtelijke vordering” wordt verstaan een vordering voortvloeiend uit:

- a) schade veroorzaakt door een schip door aanvaring of anderszins;
- b) dood of persoonlijk letsel veroorzaakt door een schip of voort-spruitend uit de exploitatie van een schip;
- c) hulpen berging;
- d) overeenkomsten betreffende het gebruik of de huur van een schip bij wijze van bevrachting of anderszins;
- e) overeenkomsten betreffende goederenvervoer per schip bij wijze van bevrachting, cognossement of anderszins;
- f) verlies van of schade aan goederen, met inbegrip van de bagage, vervoerd per schip;
- g) avarij-grosse;
- h) bodemerij;
- i) slepen;
- j) loodsen;
- k) aan een schip geleverde goederen of materiaal ten behoeve van de exploitatie of het onderhoud van het schip, ongeacht de plaats van de levering;
- l) bouw, herstelling of uitrusting van een schip, of havengelden;
- m) de lonen van kapitein, officieren of bemanning;
- n) uitgaven van de kapitein, met inbegrip van uitgaven gedaan door verscheppers, bevrachters, of agenten voor rekening van het schip of zijn eigenaar;
- o) geschillen over de eigendom van een schip;
- p) geschillen tussen medeëigenaars van een schip over eigendom, bezit, exploitatie of opbrengsten van dat schip;
- q) elke hypotheek of andere vorm van zekerheid betreffende een schip.

6. In Denemarken dekt de uitdrukking „beslag”, wat de in nr. 5, onder o) en p), bedoelde zeerechtelijke vorderingen betreft, ook de „forbud”, voor zover ingevolge de artikelen 646 tot en met 653 van de Wet op de burgerlijke rechtshandeling (Lov om rettens pleje) alleen deze procedure terzake is toegelaten.”.

Artikel 18

Artikel 55 van het Verdrag van 1968, als gewijzigd bij artikel 24 van het Verdrag van 1978 en bij artikel 8 van het Verdrag van 1982, wordt

aangevuld met de volgende Verdragen, die op de chronologisch juiste plaats in de lijst worden opgenomen:

„- het Verdrag tussen Spanje en Frankrijk betreffende de erkenning en tenuitvoerlegging van vonnissen en scheidsrechterlijke uitspraken in burgerlijke en handelszaken, ondertekend te Parijs op 28 mei 1969,

- het Verdrag tussen Spanje en Italië betreffende de rechtsbijstand en erkenning en tenuitvoerlegging van vonnissen in burgerlijke en handelszaken, ondertekend te Madrid op 22 mei 1973,

- het Verdrag tussen Spanje en de Bondsrepubliek Duitsland betreffende de erkenning en tenuitvoerlegging van vonnissen, rechterlijke schikkingen en executoriale authentieke akten in burgerlijke en handelszaken, ondertekend te Bonn op 14 november 1983”.

Artikel 19

Artikel 57 van het Verdrag van 1968, gewijzigd bij artikel 25 van het Verdrag van 1978, wordt als volgt gelezen:

„Artikel 57

1. Dit Verdrag laat onverlet de verdragen waarbij de Verdragsluitende Staten partij zijn of zullen zijn en die, voor bijzondere onderwerpen, de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen regelen.

2. Ten einde de eenvormige uitlegging van lid 1 te waarborgen wordt dit lid als volgt toegepast:

a) Dit verdrag staat er niet aan in de weg dat een gerecht van een Verdragsluitende Staat die partij is bij een verdrag over een bijzonder onderwerp, overeenkomstig dat verdrag kennis neemt van een zaak, ook indien de verweerder zijn woonplaats heeft op het grondgebied van een Verdragsluitende Staat die geen partij is bij dat verdrag. Het gerecht past in ieder geval artikel 20 van dit verdrag toe.

b) Beslissingen die een gerecht van een Verdragsluitende Staat heeft gegeven uit hoofde van rechterlijke bevoegdheid die ontleend wordt aan een verdrag over een bijzonder onderwerp, worden in de andere Verdragsluitende Staten overeenkomstig het onderhavige verdrag erkend en ten uitvoer gelegd.

Indien een verdrag over een bijzonder onderwerp, waarbij zowel de Staat van herkomst als de aangezochte Staat partij zijn, voorwaarden vaststelt voor de erkenning of tenuitvoerlegging van beslissingen, vinden die voorwaarden toepassing. In elk geval kunnen de bepalingen van het onderhavige verdrag betreffende de procedures voor erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen, worden toegepast.

3. Dit verdrag laat onverlet de toepassing van de bepalingen die, voor bijzondere onderwerpen, de rechterlijke bevoegdheid, de erken-

ning of de tenuitvoerlegging van beslissingen regelen en die opgenomen zijn of zullen worden in de besluiten van de Instellingen van de Europese Gemeenschappen of de nationale wetgevingen die ter uitvoering van deze besluiten geharmoniseerd zijn.”.

Artikel 20

Artikel 58 van het Verdrag van 1968 wordt als volgt gelezen:

„Artikel 58

Totdat het Verdrag betreffende de rechterlijke bevoegdheid en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, ondertekend te Lugano op 16 september 1988, rechtsgevolgen zal hebben voor Frankrijk en de Zwitserse Bondsstaat, laten de bepalingen van dit Verdrag de rechten onverlet welke aan Zwitserse onderdanen zijn toegekend bij het verdrag tussen Frankrijk en de Zwitserse Bondsstaat betreffende de rechterlijke bevoegdheid en de tenuitvoerlegging van vonnissen in burgerlijke zaken, ondertekend te Parijs op 15 juni 1869.”.

Artikel 21

Artikel 60 van het Verdrag van 1968, als gewijzigd bij artikel 27 van het verdrag van 1978, wordt geschrapt.

Artikel 22

De tekst onder c) van artikel 64 van het Verdrag van 1968 wordt geschrapt.

TITEL III

Aanpassingen van het Protocol bij het Verdrag van 1968

Artikel 23

Artikel V ter, aan het Protocol bij het Verdrag van 1968 toegevoegd bij artikel 29 van het Verdrag van 1978 en gewijzigd bij artikel 9 van het Verdrag van 1982 wordt als volgt gelezen:

„Artikel V ter

Bij geschillen tussen de kapitein en een bemanningslid van een in Denemarken, Griekenland, Ierland of Portugal geregistreerd zeeschip over de beloning of andere arbeidsvoorwaarden moet het gerecht van een Verdragsluitende Staat nagaan of de ten aanzien van

het schip bevoegde diplomatieke of consulaire vertegenwoordiger van het geschil in kennis is gesteld. Zolang deze vertegenwoordiger niet van het geschil in kennis is gesteld, moet het gerecht zijn uitspraak aanhouden. Het gerecht moet zich, zelfs ambtshalve, onbevoegd verklaren, indien deze vertegenwoordiger, na naar behoren van het geschil in kennis te zijn gesteld, gebruik heeft gemaakt van de bevoegdheden die hij krachtens een consulaire overeenkomst bezit, dan wel, bij gebreke van een dergelijke overeenkomst, binnen de gestelde termijn bezwaar heeft gemaakt tegen de bevoegdheid.”.

TITEL IV

Aanpassingen van het Protocol van 1971

Artikel 24

Aan artikel 1 van het Protocol van 1971, als gewijzigd bij artikel 30 van het Verdrag van 1978 en artikel 10 van het Verdrag van 1982 wordt het volgende lid toegevoegd:

„Het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen is ook bevoegd om uitspraak te doen over de uitlegging van het Verdrag inzake de toetreding van het Koninkrijk Spanje en de Portugese Republiek tot het Verdrag van 27 september 1968 en tot dit Protocol, zoals deze zijn gewijzigd bij de Verdragen van 1978 en 1982.”.

Artikel 25

In artikel 2, punt 1, van het Protocol van 1971, als gewijzigd bij artikel 31 van het Verdrag van 1978 en artikel 11 van het Verdrag van 1982, wordt tussen het vierde en het vijfde streepje ingevoegd:

„- in Spanje: el Tribunal Supremo,”

en wordt tussen het negende en tiende streepje ingevoegd:

„- in Portugal: o Supremo Tribunal de justiça en o Supremo Tribunal Administrativo,”.

Artikel 26

Artikel 6 van het Protocol van 1971, als gewijzigd bij artikel 32 van het Verdrag van 1978, wordt geschrapt.

Artikel 27

De tekst onder d) van artikel 10 van het Protocol van 1971, als gewijzigd bij artikel 33 van het Verdrag van 1978, wordt geschrapt.

TITEL V

Aanpassingen van het Verdrag van 1978 en van het Verdrag van 1982

Artikel 28

1. Artikel 25, lid 2, en de artikelen 35 en 36 van het Verdrag van 1978 worden geschrapt.
2. Artikel 1, lid 2, van het Verdrag van 1982 wordt geschrapt.

TITEL VI

Overgangsbepalingen

Artikel 29

1. Het Verdrag van 1968 en het Protocol van 1971, als gewijzigd bij het Verdrag van 1978, bij het Verdrag van 1982 en bij dit Verdrag, zijn slechts van toepassing op rechtsvorderingen ingesteld en op authentieke akten verleden na de inwerkingtreding van dit Verdrag in de Staat van herkomst en, wanneer wordt verzocht om erkenning of tenuitvoerlegging van een beslissing of een authentieke akte, in de aangezochte Staat.

2. Evenwel worden de beslissingen, gegeven na de dag van inwerkingtreding van dit Verdrag in de betrekkingen tussen de Staat van herkomst en de aangezochte Staat naar aanleiding van vóór deze dag ingestelde vorderingen, erkend en ten uitvoer gelegd overeenkomstig de bepalingen van titel III van het Verdrag van 1968, als gewijzigd bij het Verdrag van 1978, bij het Verdrag van 1982 en het onderhavige Verdrag, indien de bevoegdheid beruiste op regels die overeenkomen met de bepalingen van de gewijzigde titel II van het Verdrag van 1968, of met de bepalingen neergelegd in een verdrag dat tussen de Staat van herkomst en de aangezochte Staat van kracht was op het ogenblik dat de vordering werd ingesteld.

TITEL VII

Slotbepalingen

Artikel 30

1. De Secretaris-Generaal van de Raad der Europese Gemeenschappen zendt aan de Regeringen van het Koninkrijk Spanje en de Portugese Republiek een voor eensluidend gewaarmerkt afschrift in de Deense, de Duitse, de Engelse, de Franse, de Griekse, de Ierse, de Italiaanse en de Nederlandse taal toe van het Verdrag van 1968, van

het Protocol van 1971, van het Verdrag van 1978 en van het Verdrag van 1982.

2. De teksten van het Verdrag van 1968, van het Protocol van 1971, van het Verdrag van 1978 en van het Verdrag van 1982 in de Portugese en de Spaanse taal zijn opgenomen in de bijlagen II, III, IV en V¹⁾ van dit Verdrag. De teksten in de Portugese en de Spaanse taal zijn op gelijke wijze authentiek als de overige teksten van het Verdrag van 1968, het Protocol van 1971, het Verdrag van 1978 en het Verdrag van 1982.

Artikel 31

Dit Verdrag wordt door de ondertekenende Staten bekrachtigd. De akten van bekrachtiging worden nedergelegd bij de Secretaris-Generaal van de Raad der Europese Gemeenschappen.

Artikel 32

1. Dit Verdrag treedt in werking op de eerste dag van de derde maand die volgt op de datum waarop twee ondertekenende Staten, waarvan er een het Koninkrijk Spanje of de Portugese Republiek is, hun akten van bekrachtiging nederleggen.

2. Dit Verdrag wordt met betrekking tot elke andere ondertekenende Staat van kracht op de eerste dag van de derde maand volgende op het nederleggen van de akte van bekrachtiging van die Staat.

Artikel 33

De Secretaris-Generaal van de Raad der Europese Gemeenschappen stelt de ondertekenende Staten in kennis van:

- a) het nederleggen van iedere akte van bekrachtiging;
- b) de data van inwerkingtreding van dit Verdrag voor de Verdrag-sluitende Staten.

Artikel 34

Dit Verdrag, opgesteld in één exemplaar, in de Deense, de Duitse, de Engelse, de Franse, de Griekse, de Ierse, de Italiaanse, de Nederlandse, de Portugese en de Spaanse taal, welke tien teksten gelijkelijk authentiek zijn, zal worden nedergelegd in het archief van het Secretariaat van de Raad der Europese Gemeenschappen. De Secretaris-Generaal zendt een voor eensluidend gewaarmerkt afschrift daarvan toe aan de Regering van elke ondertekenende Staat.

---

¹⁾ Genoemde bijlagen zijn niet afgedrukt.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekenden, daartoe behoorlijk gemachtigd, hun handtekening onder dit Verdrag hebben gesteld.

GEDAAN te Donostia-San Sebastian, de zesentwintigste mei negentienhonderd negenentachtig.

Het Verdrag is op 26 mei 1989 ondertekend voor de volgende Staten:

België
de Bondsrepubliek Duitsland
Denemarken¹⁾
Frankrijk
Griekenland
Ierland
Italië
het *Koninkrijk der Nederlanden*
Luxemburg
Portugal
Spanje
het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië
en Noord-Ierland

---

¹⁾ Onder het volgende voorbehoud:

„Denemarken behoudt zich het recht voor om bij de ratificatie een territoriaal voorbehoud ten aanzien van de Faerøer en Groenland te maken; maar houdt de mogelijkheid open om het Verdrag in een later stadium uit te breiden tot de Faerøer en Groenland.”.

BIJLAGE I¹⁾*Formele aanpassingen als bedoeld in artikel 2*h) *Nederlandse versie*

1. Artikel 1, eerste lid, tweede zin:
in plaats van: „Het omvat inzonderheid niet-fiscale zaken, zaken van douane of administratiefrechtelijke zaken.”
leze men: „Het heeft inzonderheid geen betrekking op fiscale zaken, douanezaken of administratiefrechtelijke zaken.”
2. Artikel 2, tweede lid:
in plaats van: „Voor hen, die” leze men: „Voor degenen die”
3. Artikel 3 – eerste lid:
in plaats van: „Zij, die” leze men: „Degenen die”
– tweede lid:
het tweede streepje wordt als volgt gelezen:
„– in Denemarken: artikel 246, leden 2 en 3, van de wet op de burgerlijke rechtsvordering (lov om rettens pleje)”
4. Artikel 5 – punt 2:
in plaats van „... eis is welke verbonden is ...”
leze men: „... eis is die verbonden is ...”
– punt 7:
in plaats van: „... het gerecht in wiens rechtsgebied ...”
leze men: „... het gerecht in het rechtsgebied waarvan ...”
5. Artikel 6, punt 2
in plaats van: „... de afgeroepene”
leze men: „... de opgeroepene”
6. Artikel 6 bis:
in plaats van: „... de interne wet van deze Staat”
leze men: „... het nationale recht van deze Staat”
7. Afdeling 3 (titel):
in plaats van: „Bevoegdheid bij geschillen inzake verzekeringen”
leze men: „Bevoegdheid in verzekeringszaken”
8. Artikel 8, punt 2:
in plaats van: „... het gerecht van de plaats waar de verzekeringsnemer zijn woonplaats heeft,”

¹⁾ Uit bijlage I in de Nederlandse taal zijn alleen afgedrukt de aanpassingen in de Nederlandse tekst.

- leze men: „... het gerecht van de woonplaats van de verzekeringsnemer,”
9. Artikel 11, eerste lid:
in plaats van: „... op welk grondgebied de verweerder”
leze men: „... op het grondgebied waarvan de verweerder”
  10. Artikel 12, punt 3:
in plaats van: „waarbij een verzekeringsnemer en een verzekeraar, die op het tijdstip van het sluiten van de overeenkomst”
leze men: „waarbij een verzekeringnemer en een verzekeraar die, op het tijdstip waarop de overeenkomst wordt gesloten”
  11. Artikel 12 bis – punt 2, aanhef:
in plaats van: „... met uitzondering van de ...”
leze men: „... met uitzondering van die ...”
– punt 2, onder a):
in plaats van: „... voor zover bevoegdheid toekennende overeenkomsten ter zake niet zijn verboden ...”
leze men: „... voor zover ter zake overeenkomsten tot aanwijzing van een bevoegde rechter niet zijn verboden ...”
  12. Artikel 13, punt 3, onder a):
in plaats van: „publiciteit”
leze men: „reclame”
  13. Artikel 14, derde lid:
in plaats van: „het gerecht, voor hetwelk”
leze men: „het gerecht, waarvoor”
  14. Artikel 16, punt 4:
in plaats van: „de Verdragsluitende Staat, op welks grondgebied”
leze men: „de Verdragsluitende Staat op het grondgebied waarvan”
  15. Artikel 18:
in plaats van: „Buiten de gevallen dat zijn bevoegdheid voortspruit”
leze men: „Buiten de gevallen waarin zijn bevoegdheid voortvloeit”
  16. Artikel 20, derde lid in fine:
in plaats van: „strekt ter uitvoering van dat verdrag”
leze men: „overeenkomstig het bepaalde in dat Verdrag moest geschieden.”
  17. Artikel 22 – tweede lid:
in plaats van: „... het gerecht bij hetwelk de zaak het eerst is aangebracht bevoegd is ...”

leze men: „... het gerecht waarbij de zaak het eerst is
aangebracht, bevoegd is ...”

– derde lid:

in plaats van: „... haar gelijktijdige behandeling ...”

leze men: „... hun gelijktijdige behandeling”

18. Artikel 23:

in plaats van: „... het gerecht bij hetwelk ...”

leze men: „... het gerecht waarbij ...”

19. Artikel 27, punt 2:

in plaats van: „... nodig was aan de verweerder, tegen wie ...”

leze men: „... nodig was, aan de verweerder tegen wie ...”

20. Artikel 30, tweede lid:

in plaats van: „De rechterlijke autoriteit van een Verdrag-
sluitende Staat, bij wie de erkenning van een in Ierland of het
Verenigd Koninkrijk gegeven beslissing, waarvan de tenuit-
voerlegging door een daartegen aangewend rechtsmiddel in
de Staat van herkomst is geschorst, wordt ingeroepen, kan
zijn uitspraak aanhouden.”

leze men: „De rechterlijke autoriteit van een Verdragsluiten-
de Staat, bij wie de erkenning wordt ingeroepen van een in
Ierland of het Verenigd Koninkrijk gegeven beslissing,
waarvan de tenuitvoerlegging door een daartegen aange-
wend rechtsmiddel in de Staat van herkomst is geschorst,
kan haar uitspraak aanhouden.”

21. Artikel 31, tweede lid:

in plaats van: „... op verzoek van elke belanghebbende partij
in dat deel van het Verenigd Koninkrijk ...”

leze men: „... ten verzoeken van iedere belanghebbende partij
in het betrokken deel van het Verenigd Koninkrijk ...”

22. Artikel 32, eerste lid:

– zevende streepje:

in plaats van: „de „corte d'appello” ”

leze men: „het „corte d'appello” ”

– het tweede streepje wordt als volgt gelezen:

„– in Denemarken, tot de byret;”

23. Artikel 32, tweede lid:

in plaats van: „Het betrokken bevoegde gerecht”

leze men: „Het relatief bevoegde gerecht”

24. Artikel 36, tweede lid in fine:

in plaats van: „... met het oog op...”

leze men: „... op grond van ...”

25. Voetnoot (2), artikel 36, punt 4:
in fine toevoegen na het woord „vordering”, de woorden „ter zake van het schip.”
26. Artikel 37, eerste lid:
– eerste streepje:
het woord „het” schrappen
– vijfde streepje:
in plaats van: „de „cour d’appel” ”
leze men: „het „cour d’appel” ”
– zevende streepje:
in plaats van: „de „corte d’appello” ”
leze men: „het „corte d’appello” ”
– achtste streepje:
in plaats van: „de „Cour supérieure ...” ”
leze men: „het „Cour supérieure ...” ”
– tweede lid, tweede streepje:
in plaats van: „het „højesteret” ”
leze men: „de „højesteret” ”
27. Artikel 38, tweede lid, derde regel:
een komma invoegen tussen de woorden „ingesteld” en „voor”
28. Artikel 40, eerste lid, eerste streepje:
het woord „de” schrappen
29. Artikel 40 – vijfde streepje
in plaats van: „de „cour d’appel” ”
leze men: „het „cour d’appel” ”
– zevende streepje:
in plaats van: „de „corte d’appello” ”
leze men: „het „corte d’appello” ”
– achtste streepje:
in plaats van: „de „Cour supérieure ...” ”
leze men: „het „Cour supérieure ...” ”
30. Artikel 41, vierde streepje:
in plaats van: „een „Supreme Court” ”
leze men: „het „Supreme Court” ”
31. Artikel 44, tweede lid, negende regel:
in plaats van: „... om hem voor gehele of gedeeltelijke kosteloze rechtsbijstand ...”
leze men: „... om hem geheel of gedeeltelijk voor kosteloze rechtsbijstand ...”
32. Artikel 45:
in plaats van: „De partij, die ...”
leze men: „Aan de partij die ...”

33. Artikel 59, tweede lid, punt 2: ...
de woorden „die gesteld is” schrappen
  34. Artikel II, eerste lid:
in plaats van: „... welks onderdaan zij niet zijn ...”
leze men: „... waarvan zij geen onderdaan zijn ...”
  35. Artikel II, tweede lid, in fine:
in plaats van: „... noch te worden ten uitvoer ge'ëgd.”
leze men: „... noch ten uitvoer worden gelegd.”
  36. Artikel IV, eerste lid:
in plaats van: „voorzien”
leze men: „bepaald”
  37. Artikel IV, tweede lid:
in plaats van: „... de Staat op welks grondgebied...”
leze men: „... de Staat op het grondgebied waarvan ...”
  38. Artikel IV, tweede lid:
in plaats van: „... het stuk aan degene, voor wie het bestemd
is uit te reiken.”
leze men: „... het stuk uit te reiken aan degene voor wie het
bestemd is.”
-

Convention relative à l'adhésion du Royaume d'Espagne et de la République Portugaise à la Convention concernant la compétence judiciaire et l'exécution des décisions en matière civile et commerciale, ainsi qu'au Protocole concernant son interprétation par la Cour de Justice, avec les adaptations y apportées par la Convention relative à l'adhésion du Royaume de Danemark, de l'Irlande et du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord et les adaptations y apportées par la Convention relative à l'adhésion de la République Hellenique

Préambule

Les Hautes Parties Contractantes au Traité instituant la Communauté Economique Européenne,

Considérant que le Royaume d'Espagne et le République portugaise, en devenant membres de la Communauté, se sont engagés à adhérer à la convention de Bruxelles concernant la compétence judiciaire et l'exécution des décisions en matière civile et commerciale et au protocole concernant l'interprétation de cette convention par la Cour de justice, avec les adaptations y apportées par la convention relative à l'adhésion du Royaume de Danemark, de l'Irlande et du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord et les adaptations y apportées par la convention relative à l'adhésion de la République hellénique, et à entamer à cet effet des négociations avec les Etats membres de la Communauté pour y apporter les adaptations nécessaires,

Conscientes que le 16 septembre 1988 les Etats membres de la Communauté et les Etats membres de l'Association européenne de libre-échange ont conclu à Lugano la convention concernant la compétence judiciaire et l'exécution des décisions en matière civile et commerciale, qui étend les principes de la convention de Bruxelles aux Etats qui seront parties à cette convention;

Ont décidé de conclure la présente convention et ont désigné à cet effet comme plénipotentiaires:

Sa Majesté le Roi des Belges:
Monsieur Jacques de Lentdecker
Chef du Cabinet du Ministre de la Justice;

Sa Majesté la Reine de Danemark:
Madame Jette Birgitte Selso
Chargé d'affaires a.i. à l'Ambassade du Danemark à Madrid;

Convention on the Accession of the Kingdom of Spain and the Portuguese Republic to the Convention on Jurisdiction and the Enforcement of Judgments in Civil and Commercial Matters and to the Protocol on its Interpretation by the Court of Justice with the Adjustments made to them by the Convention on the Accession of the Kingdom of Denmark, of Ireland and of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and the Adjustments made to them by the Convention on the Accession of the Hellenic Republic

Preamble

The High Contracting Parties to the Treaty Establishing the European Economic Community,

Considering that the Kingdom of Spain and the Portuguese Republic, in becoming members of the Community, undertook to accede to the Convention on jurisdiction and the enforcement of judgments in civil and commercial matters and to the Protocol on its interpretation by the Court of Justice, with the adjustments made to them by the Convention on the accession of the Kingdom of Denmark, of Ireland and of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and the adjustments made to them by the Convention on the accession of the Hellenic Republic, and to this end undertook to enter into negotiations with the Member States of the Community in order to make the necessary adjustments thereto,

Mindful that on 16 September 1988 the Member States of the Community and the Member States of the European Free Trade Association concluded in Lugano the Convention on jurisdiction and the enforcement of judgments in civil and commercial matters, which extends the principles of the Brussels Convention to the States becoming parties to that Convention;

Have decided to conclude this Convention and to this end have designated as their Plenipotentiaries:

His Majesty the King of the Belgians:

Mr Jacques de Lentdecker

Head of Private Office of the Ministry of Justice

Her Majesty the Queen of Denmark:

Mrs Jette Birgitte Selsø

Chargé d'Affaires a.i. at the Embassy of Denmark in Madrid

- le Président de la République Fédérale d'Allemagne:
Dr. Georg Tresspitz
Ministre Plénipotentiaire à l'Ambassade de la République
fédérale d'Allemagne à Madrid;
Dr. Klaus Kinkel
Secrétaire d'Etat auprès du Ministère fédéral de la Justice;
- le Président de la République Hellénique:
Monsieur Giannis Skoularikis
Ministre de la Justice;
- Sa Majesté le Roi d'Espagne:
Monsieur Enrique Mugica Herzog
Ministre de la Justice;
- le Président de la République Française:
Monsieur Pierre Arpaillange
Garde des Sceaux
Ministre de la Justice;
- le Président de l'Irlande:
Monsieur Patrick Walshe
Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire de l'Irlande en
Espagne;
- le Président de la République Italienne:
Monsieur Giuliano Vassalli
Ministre de la Justice;
- Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg:
Monsieur Ronald Mayer
Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire du Luxembourg
en Espagne;
- Sa Majesté la Reine des Pays-Bas:
Monsieur Frits Korthals Altes
Ministre de la Justice;
Monsieur J. Spoormaker
Premier Secrétaire d'Ambassade;
- le Président de la République Portugaise:
Monsieur Fernando Nogueira
Ministre de la Présidence et de la Justice;

the President of the Federal Republic of Germany:
Dr Georg Tresspitz
Minister Plenipotentiary at the Embassy of the Federal Republic
of Germany in Madrid
Dr Klaus Kinkel
State Secretary at the Federal Ministry for Justice

the President of the Hellenic Republic:
Mr Giannis Skoularikis
Minister for Justice

His Majesty the King of Spain:
Mr. Enrique Mugica Herzog
Minister for Justice

the President of the French Republic:
Mr Pierre Arpaillange
Keeper of the Seals
Minister for Justice

the President of Ireland:
Mr Patrick Walshe
Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary of Ireland to
Spain

the President of the Italian Republic:
Mr Giuliano Vassalli
Minister for Justice

His Royal Highness the Grand Duke of Luxembourg:
Mr Ronald Mayer
Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary of Luxembourg
to Spain

Her Majesty the Queen of the Netherlands:
Mr Frits Korthals Altes
Minister for Justice
Mr J. Spoormaker
First Secretary at the Embassy

the President of the Portuguese Republic:
Mr Fernando Nogueira
Minister responsible for relations with the Prime Minister's
Office and Minister for Justice

Sa Majesté la Reine du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord:

Monsieur John Patten

Secrétaire d'Etat auprès du Ministère de l'Intérieur;

Lesquels, réunis au sein du Conseil, après avoir échangé leurs pleins pouvoirs reconnus en bonne et due forme,

Sont convenus des dispositions qui suivent:

TITRE PREMIER

Dispositions générales

Article 1

Le Royaume d'Espagne et la République portugaise adhèrent à la convention concernant la compétence judiciaire et l'exécution des décisions en matière civile et commerciale, signée à Bruxelles le 27 septembre 1968, ci-après dénommée «convention de 1968», et au protocole concernant son interprétation par la Cour de justice, signé à Luxembourg le 3 juin 1971, ci-après dénommé «protocole de 1971», avec les adaptations y apportées:

– par la convention, signée à Luxembourg le 9 octobre 1978 et ci-après dénommée «convention de 1978», relative à l'adhésion du Royaume de Danemark, de l'Irlande et du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord à la convention concernant la compétence judiciaire et l'exécution des décisions en matière civile et commerciale, ainsi qu'au protocole concernant son interprétation par la Cour de justice,

– par la convention, signée à Luxembourg le 25 octobre 1982 et ci-après dénommée «convention de 1982», relative à l'adhésion de la République hellénique à la convention concernant la compétence judiciaire et l'exécution des décisions en matière civile et commerciale, ainsi qu'au protocole concernant son interprétation par la Cour de justice, avec les adaptations y apportées par la convention relative à l'adhésion du Royaume de Danemark, de l'Irlande et du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord.

Article 2

Les adaptations substantielles apportées par la présente convention à la convention de 1968 et au protocole de 1971, tels qu'ils ont été adaptés par la convention de 1978 et la convention de 1982, figurent aux titres II à V. Les adaptations formelles à la convention de 1968, telle que modifiée par la convention de 1978 et la convention de 1982,

Her Majesty the Queen of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland:

Mr John Patten
Minister of State, Home Office

Who, meeting within the Council, having exchanged their Full Powers, found in good and due form,

Have agreed as follows:

TITLE I

General provisions

Article 1

The Kingdom of Spain and the Portuguese Republic hereby accede to the Convention on jurisdiction and the enforcement of judgments in civil and commercial matters, signed at Brussels on 27 September 1968 (hereinafter called "the 1968 Convention") and to the Protocol on its interpretation by the Court of Justice, signed at Luxembourg on 3 June 1971 (hereinafter called "the 1971 Protocol"), with the adjustments made to them:

– by the Convention signed at Luxembourg on 9 October 1978 (hereinafter called "the 1978 Convention"), on the accession of the Kingdom of Denmark, of Ireland and of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland to the Convention on jurisdiction and the enforcement of judgments in civil and commercial matters and to the Protocol on its interpretation by the Court of Justice,

– by the Convention, signed at Luxembourg on 25 October 1982 (hereinafter called "the 1982 Convention"), on the accession of the Hellenic Republic to the Convention on jurisdiction and the enforcement of judgments in civil and commercial matters and to the Protocol on its interpretation by the Court of Justice, with the adjustments made to them by the Convention on the accession of the Kingdom of Denmark, of Ireland and of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland.

Article 2

The substantive adjustments made by this Convention to the 1968 Convention and the 1971 Protocol, as adjusted by the 1978 Convention and the 1982 Convention are set out in Titles II to V. The formal adjustments to the 1968 Convention, as amended by the 1978 Convention and the 1982 Convention, are set out separately for each

figurent, séparément pour chaque version authentique concernée, à l'annexe I, qui fait partie intégrante de la présente convention.

TITRE II

Adaptations de la convention de 1968

Article 3

A l'article 3 deuxième alinéa de la convention de 1968, modifié par l'article 4 de la convention de 1978 et l'article 3 de la convention de 1982, le tiret suivant est inséré entre le neuvième et le dixième tiret:

«- au Portugal: l'article 65 paragraphe 1 point c), l'article 65 paragraphe 2 et l'article 65A point c) du Code de procédure civile (Código de Processo Civil) et l'article 11 du Code de procédure du travail (Código de Processo de Trabalho),».

Article 4

A l'article 5 de la convention de 1968, modifié par l'article 5 de la convention de 1978, le point 1 est remplacé par le texte suivant:

«1. en matière contractuelle, devant le tribunal du lieu où l'obligation qui sert de base à la demande a été ou doit être exécutée; en matière de contrat individuel de travail, ce lieu est celui où le travailleur accomplit habituellement son travail; lorsque le travailleur n'accomplit pas habituellement son travail dans un même pays, l'employeur peut être également attiré devant le tribunal du lieu où se trouve ou se trouvait l'établissement qui a embauché le travailleur;».

Article 5

L'article 6 de la convention de 1968 est complété par le point suivant:

«4. en matière contractuelle, si l'action peut être jointe à une action en matière de droits réels immobiliers dirigée contre le même défendeur, devant le tribunal de l'Etat contractant où l'immeuble est situé.»

Article 6

«A l'article 16 de la convention de 1968, le point 1 est remplacé par le texte suivant:

«1. a) en matière de droits réels immobiliers et de baux d'immeubles, les tribunaux de l'Etat contractant où l'immeuble est situé;

authentic version concerned in Annex I, which forms an integral part of this Convention.

TITLE II

Adjustments to the 1968 Convention

Article 3

The following shall be inserted between the ninth and tenth indents of the second paragraph of Article 3 of the 1968 Convention, as amended by Article 4 of the 1978 Convention and Article 3 of the 1982 Convention:

“– in Portugal: Article 65(1)(c), Article 65(2) and Article 65A(c) of the code of civil procedure (Código de Processo Civil) and Article 11 of the code of labour procedure (Código de Processo de Trabalho),”.

Article 4

The following shall be substituted for Article 5(1) of the 1968 Convention, as amended by Article 5 of the 1978 Convention:

“1. in matters relating to a contract, in the courts for the place of performance of the obligation in question; in matters relating to individual contracts of employment, this place is that where the employee habitually carries out his work, or if the employee does not habitually carry out his work in any one country, the employer may also be sued in the courts for the place where the business which engaged the employee was or is now situated;”.

Article 5

The following point 4 shall be added to Article 6 of the 1968 Convention:

“4. in matters relating to a contract, if the action may be combined with an action against the same defendant in matters relating to rights in rem in immovable property, in the court of the Contracting State in which the property is situated.”

Article 6

The following shall be substituted for Article 16(1) of the 1968 Convention:

“1. a) in proceedings which have as their object rights in rem in immovable property or tenancies of immovable property, the courts of the Contracting State in which the property is situated;

b) toutefois, en matière de baux d'immeubles conclus en vue d'un usage personnel temporaire pour une période maximale de six mois consécutifs, sont également compétents les tribunaux de l'Etat contractant dans lequel le défendeur est domicilié, à condition que le propriétaire et le locataire soient des personnes physiques et qu'ils soient domiciliés dans le même Etat contractant;»

Article 7

A l'article 17 de la convention de 1968, modifié par l'article 11 de la convention de 1978:

- le premier alinéa est remplacé par le texte suivant:

«Si les parties, dont l'une au moins a son domicile sur le territoire d'un Etat contractant, sont convenues d'un tribunal ou de tribunaux d'un Etat contractant pour connaître des différends nés ou à naître à l'occasion d'un rapport de droit déterminé, ce tribunal ou les tribunaux de cet Etat sont seuls compétents. Cette convention attributive de juridiction est conclue:

a) par écrit ou verbalement avec confirmation écrite, soit

b) sous une forme qui soit conforme aux habitudes que les parties ont établies entre elles, soit

c) dans le commerce international, sous une forme qui soit conforme à un usage dont les parties avaient connaissance ou étaient censées avoir connaissance et qui est largement connu et régulièrement observé dans ce type de commerce par les parties à des contrats du même type dans la branche commerciale considérée.

Lorsqu'une telle convention est conclue par des parties dont aucune n'a son domicile sur le territoire d'un Etat contractant, les tribunaux des autres Etats contractants ne peuvent connaître du différend tant que le tribunal ou les tribunaux désignés n'ont pas décliné leur compétence.»

- le texte suivant est ajouté comme dernier alinéa:

«En matière de contrats individuels de travail, la convention attributive de juridiction ne produit ses effets que si elle est postérieure à la naissance du différend ou si le travailleur l'invoque pour saisir d'autres tribunaux que celui du domicile du défendeur ou celui indiqué à l'article 5 point 1.»

Article 8

L'article 21 de la convention de 1968 est remplacé par le texte suivant:

«Article 21

Lorsque des demandes ayant le même objet et la même cause sont formées entre les mêmes parties devant des juridictions d'Etats

b) however, in proceedings which have as their object tenancies of immovable property concluded for temporary private use for a maximum period of six consecutive months, the courts of the Contracting State in which the defendant is domiciled shall also have jurisdiction, provided that the landlord and the tenant are natural persons and are domiciled in the same Contracting State;”.

Article 7

In Article 17 of the 1968 Convention, as amended by Article 11 of the 1978 Convention,

– the following shall be substituted for the first paragraph:

“If the parties, one or more of whom is domiciled in a Contracting State, have agreed that a court or the courts of a Contracting State are to have jurisdiction to settle any disputes which have arisen or which may arise in connection with a particular legal relationship, that court or those courts shall have exclusive jurisdiction. Such an agreement conferring jurisdiction shall be either:

- a) in writing or evidenced in writing, or
- b) in a form which accords with practices which the parties have established between themselves, or
- c) in international trade or commerce, in a form which accords with a usage of which the parties are or ought to have been aware and which in such trade or commerce is widely known to, and regularly observed by, parties to contracts of the type involved in the particular trade or commerce concerned.

Where such an agreement is concluded by parties, none of whom is domiciled in a Contracting State, the courts of other Contracting States shall have no jurisdiction over their disputes unless the court or courts chosen have declined jurisdiction.”

– the following shall be added as a final paragraph:

“In matters relating to individual contracts of employment an agreement conferring jurisdiction shall have legal force only if it is entered into after the dispute has arisen or if the employee invokes it to seise courts other than those for the defendant’s domicile or those specified in Article 5(1).”

Article 8

The following shall be substituted for Article 21 of the 1968 Convention:

“Article 21

Where proceedings involving the same cause of action and between the same parties are brought in the courts of different Contracting

contractants différents, la juridiction saisie en second lieu surseoit d'office à statuer jusqu'à ce que la compétence du tribunal premier saisi soit établie.

Lorsque la compétence du tribunal premier saisi est établie, le tribunal saisi en second lieu se dessaisit en faveur de celui-ci.»

Article 9

«A l'article 31 de la convention de 1968, le premier alinéa est remplacé par le texte suivant:

«Les décisions rendues dans un Etat contractant et qui y sont exécutoires sont mises à exécution dans un autre Etat contractant après y avoir été déclarées exécutoires sur requête de toute partie intéressée.»

Article 10

A l'article 32 premier alinéa de la convention de 1968, modifié par l'article 16 de la convention de 1978 et l'article 4 de la convention de 1982, le tiret suivant est inséré entre le quatrième et le cinquième tiret:

«- en Espagne, au Juzgado de Primera Instancia,»
et le tiret suivant est inséré entre le neuvième et le dixième tiret:

«- au Portugal, au Tribunal Judicial de Circulo,».

Article 11

1. A l'article 37 premier alinéa de la convention de 1968, modifié par l'article 17 de la convention de 1978 et l'article 5 de la convention de 1982, le tiret suivant est inséré entre le quatrième et le cinquième tiret:

«- en Espagne, devant l'Audiencia Provincial,»
et le tiret suivant est inséré entre le neuvième et le dixième tiret:

«- au Portugal, devant le Tribunal da Relação,».

2. A l'article 37 deuxième alinéa de la convention de 1968, modifié par l'article 17 de la convention de 1978 et l'article 5 de la Convention de 1982, le premier tiret est remplacé par le texte suivant:

«- en Belgique, en Grèce, en Espagne, en France, en Italie, au Luxembourg et aux Pays-Bas, que d'un pourvoi en cassation,»
et le tiret suivant est inséré entre le quatrième et le cinquième tiret:

«- au Portugal, que d'un recours sur un point de droit,».

States, any court other than the court first seised shall of its own motion stay its proceedings until such time as the jurisdiction of the court first seised is established.

Where the jurisdiction of the court first seised is established, any court other than the court first seised shall decline jurisdiction in favour of that court.”.

Article 9

The following shall be substituted for the first paragraph of Article 31 of the 1968 Convention:

A judgment given in a Contracting State and enforceable in that State shall be enforced in another Contracting State when, on the application of any interested party, it has been declared enforceable there.”

Article 10

The following shall be inserted between the fourth and fifth indents of the first paragraph of Article 32 of the 1968 Convention, as amended by Article 16 of the 1978 Convention and Article 4 of the 1982 Convention:

“- in Spain, to the Juzgado de Primera Instancia,”

and the following shall be inserted between the ninth and tenth indents thereof:

“- in Portugal, to the Tribunal Judicial de Circulo,”.

Article 11

1. The following shall be inserted between the fourth and fifth indents of the first paragraph of Article 37 of the 1968 Convention, as amended by Article 17 of the 1978 Convention and Article 5 of the 1982 Convention:

“- in Spain, with the Audiencia Provincial,”

and the following shall be inserted between the ninth and tenth indents thereof:

“- in Portugal, with the Tribunal da Relação,”.

2. The following shall be substituted for the first indent of the second paragraph of Article 37 of the 1968 Convention, as amended by Article 17 of the 1978 Convention and Article 5 of the 1982 Convention:

“- in Belgium, Greece, Spain, France, Italy, Luxembourg and in the Netherlands by an appeal in cassation,”

and the following shall be inserted between the fourth and fifth indents thereof:

“- in Portugal, by an appeal on a point of law,”.

Article 12

A l'article 40 premier alinéa de la convention de 1968, modifié par l'article 19 de la convention de 1978 et l'article 6 de la convention de 1982, le tiret suivant est inséré entre le quatrième et le cinquième tiret :

«- en Espagne, devant l'Audiencia Provincial,»
et le tiret suivant est inséré entre le neuvième et le dixième tiret :

«- au Portugal, devant le Tribunal de Relação,».

Article 13

A l'article 41 de la convention de 1968, modifié par l'article 20 de la convention de 1978 et l'article 7 de la convention de 1982, le premier tiret est remplacé par le texte suivant :

«- en Belgique, en Grèce, en Espagne, en France, en Italie, au Luxembourg et aux Pays-Bas, que d'un pourvoi en cassation,»
et le tiret suivant est inséré entre le quatrième et le cinquième tiret :

«- au Portugal, que d'un recours sur un point de droit,».

Article 14

A l'article 50 de la convention de 1968, le premier alinéa est remplacé par le texte suivant :

«Les actes authentiques reçus et exécutoires dans un Etat contractant sont, sur requête, déclarés exécutoires dans un autre Etat contractant, conformément à la procédure prévue aux articles 31 et suivants. La requête ne peut être rejetée que si l'exécution de l'acte authentique est contraire à l'ordre public de l'Etat requis.»

Article 15

A l'article 52 de la convention de 1968, le troisième alinéa est supprimé.

Article 16

L'article 54 de la convention de 1968 est remplacé par le texte suivant :

«Article 54

Les dispositions de la présente convention ne sont applicables qu'aux actions judiciaires intentées et aux actes authentiques reçus

Article 12

The following shall be inserted between the fourth and fifth indents of the first paragraph of Article 40 of the 1968 Convention, as amended by Article 19 of the 1978 Convention and Article 6 of the 1982 Convention;

“– in Spain, to the Audiencia Provincial,”

and the following shall be inserted between the ninth and tenth indents thereof:

“– in Portugal, to the Tribunal da Relação,”.

Article 13

The following shall be substituted for the first indent of Article 41 of the 1968 Convention, as amended by Article 20 of the 1978 Convention and Article 7 of the 1982 Convention:

“– in Belgium, Greece, Spain, France, Italy, Luxembourg and in the Netherlands, by an appeal in cassation,”

and the following shall be inserted between the fourth and fifth indents thereof:

“– in Portugal, by an appeal on a point of law,”.

Article 14

The following shall be substituted for the first paragraph of Article 50 of the 1968 Convention:

“A document which has been formally drawn up or registered as an authentic instrument and is enforceable in one Contracting State shall, in another Contracting State, be declared enforceable there, on application made in accordance with the procedures provided for in Article 31 et seq. The application may be refused only if enforcement of the instrument is contrary to public policy in the State addressed.”.

Article 15

The third paragraph of Article 52 of the 1968 Convention shall be deleted.

Article 16

The following shall be substituted for Article 54 of the 1968 Convention:

“Article 54

The provisions of this Convention shall apply to legal proceedings instituted and to documents formally drawn up or registered as

postérieurement à l'entrée en vigueur de la présente convention dans l'Etat d'origine et, lorsque la reconnaissance ou l'exécution d'une décision ou d'un acte authentique est demandée, dans l'Etat requis.

Toutefois, les décisions rendues après la date d'entrée en vigueur de la présente convention dans les rapports entre l'Etat d'origine et l'Etat requis à la suite d'actions intentées avant cette date sont reconnues et exécutées conformément aux dispositions du titre III si les règles de compétence appliquées sont conformes à celles prévues soit par le titre II soit par une convention qui était en vigueur entre l'Etat d'origine et l'Etat requis lorsque l'action a été intentée.

Si, par un écrit antérieur au 1er juin 1988 pour l'Irlande ou au 1er janvier 1987 pour le Royaume-Uni, les parties en litige à propos d'un contrat étaient convenues d'appliquer à ce contrat le droit irlandais ou le droit d'une partie du Royaume-Uni, les tribunaux de l'Irlande ou de cette partie du Royaume-Uni conservent la faculté de connaître de ce litige.»

Article 17

Le titre VI de la convention de 1968 est complété par l'article suivant:

«Article 54 bis

Pendant trois années à compter du 1er novembre 1986 pour le Danemark et à compter du 1er juin 1988 pour l'Irlande, la compétence en matière maritime dans chacun de ces Etats est déterminée non seulement conformément aux dispositions du titre II, mais également conformément aux points 1 à 6. Toutefois, ces dispositions cesseront d'être applicables dans chacun de ces Etats au moment où la convention internationale pour l'unification de certaines règles sur la saisie conservatoire des navires de mer, signée à Bruxelles le 10 mai 1952, sera en vigueur à son égard.

1. Une personne domiciliée sur le territoire d'un Etat contractant peut être attraitée pour une créance maritime devant les tribunaux de l'un des Etats mentionnés ci-dessus lorsque le navire sur lequel porte la créance ou tout autre navire dont elle est propriétaire a fait l'objet d'une saisie judiciaire sur le territoire de ce dernier Etat pour garantir la créance, ou aurait pu y fait l'objet d'une saisie alors qu'une caution ou une autre sûreté a été donnée, dans les cas suivants:

- a) si le demandeur est domicilié sur le territoire de cet Etat;
- b) si la créance maritime est née dans cet Etat;
- c) si la créance maritime est née au cours d'un voyage pendant lequel la saisie a été faite ou aurait pu être faite;
- d) si la créance provient d'un abordage ou d'un dommage causé

authentic instruments after its entry into force in the State of origin and, where recognition or enforcement of a judgment or authentic instrument is sought, in the State addressed.

However, judgments given after the date of entry into force of this Convention between the State of origin and the State addressed in proceedings instituted before that date shall be recognized and enforced in accordance with the provisions of Title III if jurisdiction was founded upon rules which accorded with those provided for either in Title II of this Convention or in a convention concluded between the State of origin and the State addressed which was in force when the proceedings were instituted.

If the parties to a dispute concerning a contract had agreed in writing before 1 June 1988 for Ireland or before 1 January 1987 for the United Kingdom that the contract was to be governed by the law of Ireland or of a part of the United Kingdom, the courts of Ireland or of that part of the United Kingdom shall retain the right to exercise jurisdiction in the dispute.”.

Article 17

The following Article shall be added to Title VI of the 1968 Convention:

“Article 54

For a period of three years from 1 November 1986 for Denmark and from 1 June 1988 for Ireland, jurisdiction in maritime matters shall be determined in these States not only in accordance with the provisions of Title II, but also in accordance with the provisions of paragraphs 1 to 6 following. However, upon the entry into force of the International Convention relating to the arrest of sea-going ships, signed at Brussels on 10 May 1952, for one of these States, these provisions shall cease to have effect for that State.

1. A person who is domiciled in a Contracting State may be sued in the courts of one of the States mentioned above in respect of a maritime claim if the ship to which the claim relates or any other ship owned by him has been arrested by judicial process within the territory of the latter State to secure the claim, or could have been so arrested there but bail or other security has been given, and either:

- a) the claimant is domiciled in the latter State, or
- b) the claim arose in the latter State, or
- c) the claim concerns the voyage during which the arrest was made or could have been made, or
- d) the claim arises out of a collision or out of damage caused by a

par un navire, par exécution ou omission d'une manoeuvre ou par inobservation des règlements, soit à un autre navire, soit aux choses ou personnes se trouvant à bord;

e) si la créance est née d'une assistance ou d'un sauvetage;

f) si la créance est garantie par une hypothèque maritime ou un mort-gage sur le navire saisi.

2. Peut être saisi le navire auquel la créance maritime se rapporte ou tout autre navire appartenant à celui qui était, au moment où est née la créance maritime, propriétaire du navire auquel cette créance se rapporte. Toutefois, pour les créances prévues au point 5 sous o), p) ou q), seul le navire sur lequel porte la créance pourra être saisi.

3. Des navires seront réputés avoir le même propriétaire lorsque toutes les parts de propriété appartiennent à une même ou aux mêmes personnes.

4. En cas d'affrètement d'un navire avec remise de la gestion nautique, lorsque l'affréteur répond seul d'une créance maritime se rapportant au navire, celui-ci peut être saisi ou tout autre navire appartenant à cet affréteur, mais aucun autre navire appartenant au propriétaire ne peut être saisi en vertu de cette créance maritime. Il en est de même dans tous les cas où une personne autre que le propriétaire est tenue d'une créance maritime.

5. On entend par «créance maritime» l'allégation d'un droit ou d'une créance ayant l'une ou plusieurs des causes suivantes:

a) dommages causés par un navire soit par abordage, soit autrement;

b) pertes de vies humaines ou dommages corporels causés par un navire ou provenant de l'exploitation d'un navire;

c) assistance et sauvetage;

d) contrats relatifs à l'utilisation ou la location d'un navire par charte-partie ou autrement;

e) contrats relatifs au transport des marchandises par un navire en vertu d'une charte-partie, d'un connaissement ou autrement;

f) pertes ou dommages aux marchandises et bagages transportés par un navire;

g) avarie commune;

h) prêt à la grosse;

i) remorquage;

j) pilotage;

k) fournitures, quel qu'en soit le lieu, de produits ou de matériel faites à un navire en vue de son exploitation ou de son entretien;

l) construction, réparations, équipement d'un navire ou frais de cale;

ship to another ship or to goods or persons on board either ship, either by the execution or non-execution of a manoeuvre or by the non-observance of regulations, or

- e) the claim is for salvage, or
- f) the claim is in respect of a mortgage or hypothecation of the ship arrested.

2. A claimant may arrest either the particular ship to which the maritime claim relates, or any other ship which is owned by the person who was, at the time when the maritime claim arose, the owner of the particular ship. However, only the particular ship to which the maritime claim relates may be arrested in respect of the maritime claims set out in 5o), p) or q) of this Article.

3. Ships shall be deemed to be in the same ownership when all the shares therein are owned by the same person or persons.

4. When in the case of a charter by demise of a ship the charterer alone is liable in respect of a maritime claim relating to that ship, the claimant may arrest that ship or any other ship owned by the charterer, but no other ship owned by the owner may be arrested in respect of such claim. The same shall apply to any case in which a person other than the owner of a ship is liable in respect of a maritime claim relating to that ship.

5. The expression "maritime claim" means a claim arising out of one or more of the following:

- a) damage caused by any ship either in collision or otherwise;
- b) loss of life or personal injury caused by any ship or occurring in connection with the operation on any ship;
- c) salvage;
- d) agreement relating to the use or hire of any ship whether by charterparty or otherwise;
- e) agreement relating to the carriage of goods in any ship whether by charterparty or otherwise;
- f) loss of or damage to goods including baggage carried in any ship;
- g) general average;
- h) bottomry;
- i) towage;
- j) pilotage;
- k) goods or materials wherever supplied to a ship for her operation or maintenance;
- l) construction, repair or equipment of any ship or dock charges and dues;

- m) salaires des capitaine, officiers ou hommes d'équipage;
- n) débours du capitaine et ceux effectués par les chargeurs, les affrêteurs et les agents pour le compte du navire ou de son propriétaire;
- o) la propriété contestée d'un navire;
- p) la copropriété d'un navire ou sa possession, ou son exploitation, ou les droits aux produits d'exploitation d'un navire en copropriété;
- q) toute hypothèque maritime et tout mort-gage.

6. Au Danemark, l'expression «saisie judiciaire» couvre, en ce qui concerne les créances maritimes visées au point 5 sous o) et p), le forbad pour autant que cette procédure soit la seule admise en l'espèce par les articles 646 à 653 de la loi sur la procédure civile (Lov om retters pleje).»

Article 18

L'article 55 de la convention de 1968, modifié par l'article 24 de la convention de 1978 et l'article 8 de la convention de 1982, est complété par les adjonctions suivantes qui sont insérées à leur place dans la liste des conventions suivant l'ordre chronologique:

- «- la convention entre l'Espagne et la France sur la reconnaissance et l'exécution de jugements et de sentences arbitrales en matière civile et commerciale, signée à Paris le 28 mai 1969,
- la convention entre l'Espagne et l'Italie en matière d'assistance judiciaire et de reconnaissance et exécution de jugements en matière civile et commerciale, signée à Madrid le 22 mai 1973,
- la convention entre l'Espagne et la République fédérale d'Allemagne sur la reconnaissance et l'exécution de décisions et transactions judiciaires, et d'actes authentiques exécutoires en matière civile et commerciale, signée à Bonn le 14 novembre 1983.»

Article 19

L'article 57 de la convention de 1968, modifié par l'article 25 de la convention de 1978, est remplacé par le texte suivant:

«Article 57

1. La présente convention n'affecte pas les conventions auxquelles les Etats contractants sont ou seront parties et qui, dans des matières particulières, règlent la compétence judiciaire, la reconnaissance ou l'exécution des décisions.

2. En vue d'assurer son interprétation uniforme, le paragraphe 1 est appliqué de la manière suivante:

- a) la présente convention ne fait pas obstacle à ce qu'un tribunal d'un Etat contractant partie à une convention relative à une matière

- m) wages of masters, officers or crew;
- n) master's disbursements, including disbursements made by shippers, charterers or agents on behalf of a ship or her owner;
- o) dispute as to the title to or ownership of any ship;
- p) disputes between co-owners of any ship as to the ownership, possession, employment or earnings of that ship;
- q) the mortgage or hypothecation of any ship.

6. In Denmark, the expression "arrest" shall be deemed as regards the maritime claims referred to in 5(o) and (p) of this Article, to include a "forbud", where that is the only procedure allowed in respect of such a claim under Articles 646 to 653 of the law on civil procedure (lov om rettens pleje)."

Article 18

The following shall be inserted at the appropriate places in chronological order in the list of Conventions set out in Article 55 of the 1968 Convention, as amended by Article 24 of the 1978 Convention and Article 8 of the 1982 Convention:

- the Convention between Spain and France on the recognition and enforcement of judgments and arbitration awards in civil and commercial matters, signed at Paris on 28 May 1969,
- the Convention between Spain and Italy regarding legal aid and the recognition and enforcement of judgments in civil and commercial matters, signed at Madrid on 22 May 1973,
- the Convention between Spain and the Federal Republic of Germany on the recognition and enforcement of judgments, settlements and enforceable authentic instruments in civil and commercial matters, signed at Bonn on 14 November 1983."

Article 19

The following shall be substituted for Article 57 of the 1968 Convention, as amended by Article 25 of the 1978 Convention:

"Article 57

1. This Convention shall not affect any conventions to which the Contracting States are or will be parties and which in relation to particular matters, govern jurisdiction or the recognition or enforcement of judgments.

2. With a view to its uniform interpretation, paragraph 1 shall be applied in the following manner:

- a) this Convention shall not prevent a court of a Contracting State which is a party to a convention on a particular matter from assuming

particulière puisse fonder sa compétence sur une telle convention, même si le défendeur est domicilié sur le territoire d'un Etat contractant non partie à une telle convention. Le tribunal saisi applique, en tout cas, l'article 20 de la présente convention;

b) les décisions rendues dans un Etat contractant par un tribunal ayant fondé sa compétence sur une convention relative à une matière particulière sont reconnues et exécutées dans les autres Etats contractants conformément à la présente convention.

Si une convention relative à une matière particulière et à laquelle sont parties l'Etat d'origine et l'Etat requis détermine les conditions de reconnaissance et d'exécution des décisions, il est fait application de ces conditions. Il peut, en tout cas, être fait application des dispositions de la présente convention qui concernent la procédure relative à la reconnaissance et à l'exécution des décisions.

3. La présente convention ne préjuge pas l'application des dispositions qui, dans des matières particulières, règlent la compétence judiciaire, la reconnaissance ou l'exécution des décisions et qui sont ou seront contenues dans les actes des institutions des Communautés européennes ou dans les législations nationales harmonisées en exécution de ces actes.»

Article 20

L'article 58 de la Convention de 1968 est remplacé par le texte suivant:

«Article 58

Jusqu'au moment où la convention concernant la compétence judiciaire et l'exécution des décisions en matière civile et commerciale, signée à Lugano le 16 septembre 1988, produira ses effets à l'égard de la France et de la Confédération suisse, les dispositions de la présente convention ne portent pas préjudice aux droits reconnus aux ressortissants suisses par la convention entre la France et la Confédération suisse sur la compétence judiciaire et l'exécution des jugements en matière civile, signée à Paris le 15 juin 1869.»

Article 21

L'article 60 de la convention de 1968, modifié par l'article 27 de la convention de 1978, est supprimé.

Article 22

A l'article 64 de la convention de 1968, le point c) est supprimé.

jurisdiction in accordance with that Convention, even where the defendant is domiciled in another Contracting State which is not a party to that Convention. The court hearing the action shall, in any event, apply Article 20 of this Convention;

b) judgments given in a Contracting State by a court in the exercise of jurisdiction provided for in a convention on a particular matter shall be recognized and enforced in the other Contracting States in accordance with this Convention.

Where a convention on a particular matter to which both the State of origin and the State addressed are parties lays down conditions for the recognition or enforcement of judgments, those conditions shall apply. In any event, the provisions of this Convention which concern the procedures for recognition and enforcement of judgments may be applied.

3. This Convention shall not affect the application of provisions which, in relation to particular matters, govern jurisdiction or the recognition or enforcement of judgments and which are or will be contained in acts of the institutions of the European Communities or in national laws harmonized in implementation of such acts.”

Article 20

The following shall be substituted for Article 58 of the 1968 Convention:

“Article 58

Until such time as the Convention on jurisdiction and the enforcement of judgments in civil and commercial matters, signed at Lugano on 16 September 1988, takes effect with regard to France and the Swiss Confederation, this Convention shall not affect the rights granted to Swiss nationals by the Convention between France and the Swiss Confederation on jurisdiction and enforcement of judgments in civil matters, signed at Paris on 15 June 1869.”

Article 21

Article 60 of the 1968 Convention, as amended by Article 27 of the 1978 Convention, shall be deleted.

Article 22

Article 64(c) of the 1968 Convention shall be deleted.

TITRE III

Adaptations du protocole annexé à la convention de 1968

Article 23

L'article V ter, ajouté au protocole annexé à la convention de 1968 par l'article 29 de la convention de 1978 et modifié par l'article 9 de la convention de 1982, est remplacé par le texte suivant:

«Article V ter

Dans les litiges entre le capitaine et un membre de l'équipage d'un navire de mer immatriculé au Danemark, en Grèce, en Irlande ou au Portugal, relatifs aux rémunérations ou aux autres conditions de service, les juridictions d'un Etat contractant doivent contrôler si l'agent diplomatique ou consulaire dont relève le navire a été informé du litige. Elles doivent surseoir à statuer aussi longtemps que cet agent n'a pas été informé. Elles doivent, même d'office, se dessaisir si cet agent, dûment informé, a exercé les attributions que lui reconnaît en la matière une convention consulaire ou, à défaut d'une telle convention, a soulevé des objections sur la compétence dans le délai imparti.»

TITRE IV

Adaptations du protocole de 1971

Article 24

L'article 1 du protocole de 1971, modifié par l'article 30 de la convention de 1978 et l'article 10 de la convention de 1982, est complété par l'alinéa suivant:

«La Cour de justice des Communautés européennes est également compétente pour statuer sur l'interprétation de la Convention relative à l'adhésion du Royaume d'Espagne et de la République portugaise à la Convention du 27 septembre 1968 et au présent Protocole, tels qu'ils ont été adaptés par les Conventions de 1978 et de 1982.»

Article 25

A l'article 2 point 1 du protocole de 1971, modifié par l'article 31 de la convention de 1978 et l'article 11 de la convention de 1982, le tiret suivant est inséré entre le quatrième et le cinquième tiret:

«— en Espagne: el Tribunal Supremo,»

et le tiret suivant est inséré entre le neuvième et le dixième tiret:

TITLE III

Adjustments to the Protocol annexed to the 1968 Convention

Article 23

The following shall be substituted for Article Vb added to the Protocol annexed to the 1968 Convention by Article 29 of the 1978 Convention and amended by Article 9 of the 1982 Convention:

“Article Vb

In proceedings involving a dispute between the master and a member of the crew of a sea-going ship registered in Denmark, in Greece, in Ireland or in Portugal, concerning remuneration or other conditions of service, a court in a Contracting State shall establish whether the diplomatic or consular officer responsible for the ship has been notified of the dispute. It shall stay the proceedings so long as he has not been notified. It shall of its own motion decline jurisdiction if the officer, having been duly notified, has exercised the powers accorded to him in the matter by a consular convention, or in the absence of such a convention has, within the time allowed, raised any objection to the exercise of such jurisdiction.”

TITEL IV

Adjustments to the 1971 Protocol

Article 24

The following paragraph shall be added to Article 1 of the 1971 Protocol, as amended by Article 30 of the 1978 Convention and Article 10 of the 1982 Convention:

„The Court of Justice of the European Communities shall also have jurisdiction to give rulings on the interpretation of the Convention on the accession of the Kingdom of Spain and the Portuguese Republic to the Convention of 27 September 1968 and to this Protocol, as adjusted by the 1978 Convention and the 1982 Convention.”

Article 25

The following shall be inserted between the fourth and fifth indents of article 2(1) of the 1971 Protocol, as amended by Article 31 of the 1978 Convention and Article 11 of the 1982 Convention:

“- in Spain: el Tribunal Supremo,”

and the following shall be inserted between the ninth and tenth indents thereof:

«- au Portugal: o Supremo Tribunal de justiça et o Supremo Tribunal Administrativo.»

Article 26

L'article 6 du protocole de 1971, modifié par l'article 32 de la convention de 1978, est supprimé.

Article 27

A l'article 10 du protocole de 1971, modifié par l'article 33 de la convention de 1978, le point d) est supprimé.

TITRE V

Adaptations de la convention de 1978 et de la convention de 1982

Article 28

1. L'article 25 paragraphe 2 et les articles 35 et 36 de la convention de 1978 sont supprimés.

2. A l'article 1 de la convention de 1982, le paragraphe 2 est supprimé.

TITRE VI

Dispositions transitoires

Article 29

1. La convention de 1968 et le protocole de 1971, modifiés par la convention de 1978, la convention de 1982 et par la présente convention, ne sont applicables qu'aux actions judiciaires intentées et aux actes authentiques reçus postérieurement à l'entrée en vigueur de la présente convention dans l'Etat d'origine et, lorsque la reconnaissance ou l'exécution d'une décision ou d'un acte authentique est demandée, dans l'Etat requis.

2. Toutefois, les décisions rendues après la date d'entrée en vigueur de la présente convention dans les rapports entre l'Etat d'origine et l'Etat requis à la suite d'actions intentées avant cette date sont reconnues et exécutées conformément aux dispositions du titre III de la convention de 1968, modifiée par la convention de 1978, la convention de 1982 et par la présente convention, si la compétence était fondée sur des règles conformes aux dispositions du titre II modifié de la convention de 1968 ou aux dispositions prévues par une

“— in Portugal: o Supremo Tribunal de Justiça and o Supremo Tribunal Administrativo.”

Article 26

Article 6 of the 1971 Protocol, as amended by Article 32 of the 1978 Convention, shall be deleted.

Article 27

Article 10(d) of the 1971 Protocol, as amended by Article 33 of the 1978 Convention, shall be deleted.

TITLE V

Adjustments to the 1978 Convention and the 1982 Convention

Article 28

1. Articles 25(2), 35 and 36 of the 1978 Convention shall be deleted.
2. Article 1(2) of the 1982 Convention shall be deleted.

TITLE VI

Transitional provisions

Article 29

1. The 1968 Convention and the 1971 Protocol, as amended by the 1978 Convention, the 1982 Convention and this Convention, shall apply only to legal proceedings instituted and to authentic instruments formally drawn up or registered after the entry into force of this Convention in the State of origin and, where recognition or enforcement of a judgment or authentic instrument is sought, in the State addressed.

2. However, judgments given after the date of entry into force of this Convention between the State of origin and the State addressed in proceedings instituted before that date shall be recognized and enforced in accordance with the provisions of Title III of the 1968 Convention, as amended by the 1978 Convention, the 1982 Convention and this Convention, if jurisdiction was founded upon rules which accorded with the provisions of Title II of the 1968 Convention, as amended, or with the provisions of a convention which was in force

convention qui était en vigueur entre l'Etat d'origine et l'Etat requis lorsque l'action a été intentée.

TITRE VII

Dispositions finales

Article 30

1. Le Secrétaire général du Conseil des Communautés européennes remet aux gouvernements du Royaume d'Espagne et de la République portugaise une copie certifiée conforme de la convention de 1968, du protocole 1971, de la convention de 1978 et de la convention de 1982, en langues allemande, anglaise, danoise, française, grecque, irlandaise, italienne et néerlandaise.

2. Les textes de la convention de 1968, du protocole de 1971, de la convention de 1978 et de la convention de 1982, établis en langues espagnole et portugaise, figurant aux annexes II, III, IV et V¹⁾ à la présente convention. Les textes établis en langues espagnole et portugaise font foi dans les mêmes conditions que les autres textes de la convention de 1968, du protocole de 1971, de la convention de 1978 et de la convention de 1982.

Article 31

La présente convention sera ratifiée par les Etats signataires. Les instruments de ratification seront déposés auprès du Secrétaire général de Conseil des Communautés européennes.

Article 32

1. La présente convention entrera en vigueur le premier jour du troisième mois après la date à laquelle deux Etats signataires, dont l'un est le Royaume d'Espagne ou la République portugaise, auront déposé leurs instruments de ratification.

2. A l'égard de tout autre Etat signataire, la présente convention produira ses effets le premier jour du troisième mois qui suivra le dépôt de son instrument de ratification.

Article 33

Le Secrétaire général du Conseil des Communautés européennes notifiera aux Etats signataires:

---

¹⁾ Genoemde bijlagen zijn niet afgedrukt.

between the State of origin and the State addressed when the proceedings were instituted.

TITLE VII

Final provisions

Article 30

1. The Secretary-General of the Council of the European Communities shall transmit a certified copy of the 1968 Convention, of the 1971 Protocol, of the 1978 Convention and of the 1982 Convention in the Danish, Dutch, English, French, German, Greek, Irish and Italian languages to the Governments of the Kingdom of Spain and of the Portuguese Republic.

2. The texts of the 1968 Convention, of the 1971 Protocol, of the 1978 Convention and of the 1982 Convention, drawn up in the Portuguese and Spanish languages, are set out in Annexes II, III, IV and V¹⁾ to this Convention. The texts drawn up in the Portuguese and Spanish languages shall be authentic under the same conditions as the other texts of the 1968 Convention, the 1971 Protocol, the 1978 Convention and the 1982 Convention.

Article 31

This Convention shall be ratified by the signatory States. The instruments of ratification shall be deposited with the Secretary-General of the Council of the European Communities.

Article 32

1. This Convention shall enter into force on the first day of the third month following the date on which two signatory States, of which one is the Kingdom of Spain or the Portuguese Republic, deposit their instruments of ratification.

2. This Convention shall take effect in relation to any other signatory State on the first day of the third month following the deposit of its instrument of ratification.

Article 33

The Secretary-General of the Council of the European Communities shall notify the signatory States of:

---

¹⁾ Genoemde bijlagen zijn niet afgedrukt.

- a) le dépôt de tout instrument de ratification;
- b) les dates d'entrée en vigueur de la présente convention pour les Etats contractants.

Article 34

La présente convention, rédigée en un exemplaire unique, en langues allemande, anglaise, danoise, espagnole, française, grecque, irlandaise, italienne, néerlandaise et portugaise, les dix textes faisant également foi, sera déposée dans les archives du Secrétariat du Conseil des Communautés européennes. Le Secrétaire général en remettra une copie certifiée conforme à chacun des gouvernements des Etats signataires.

EN FOI DE QUOI, les soussignés, dûment autorisés à cet effet, ont signé la présente Convention.

FAIT à Donostia-San Sebastian, le vingt-six mai mil neuf cent quatre-vingt-neuf.

(Voor de ondertekeningen zie blz. 16 van dit Tractatenblad).

ANNEXE I¹⁾*Adaptations formelles visées à l'article 2*e) *Version française*

1. Article 3 second alinéa

Le deuxième tiret est remplacé par le texte suivant:
«- au Danemark: l'article 246 paragraphes 2 et 3 de la loi sur
la procédure civile (Lov om rettsens pleje),».

2. Article 32 premier alinéa

Le deuxième tiret est remplacé par le texte suivant:
«- au Danemark, au byret,».

3. Article 44 premier alinéa

L'expression «l'Etat où la décision a été rendue» est remplacée par «l'Etat d'origine».

---

¹⁾ Uit bijlage I in de Franse taal zijn alleen afgedrukt de aanpassingen in de Franse tekst.

ANNEX I¹⁾*Formal adjustments referred to in Article 2*e) *English version*

1. Article 3

Read second indent of second paragraph as follows:
 “– in Denmark: Article 246(2) and (3) of the law on civil procedure (Lov om retsens pleje),”.

2. Article 27

Read beginning of point 4 as follows:

“4. if the court of the State of origin, in order...”.

Read beginning of point 5 as follows:

“5. if the judgment is irreconcilable with an earlier judgment given in a non-contracting State involving...”.

3. Article 28

Read end of second paragraph as follows:

“...on which the court of the State of origin based its jurisdiction.”.

Read beginning of third paragraph as follows:

“Subject to the provisions of the first paragraph, the jurisdiction of the court of the State of origin may not be reviewed;...”.

4. Article 30

Read end of second paragraph as follows:

“...if enforcement is suspended in the State of origin by reason of an appeal.”.

5. Article 32

Read second indent as follows:

“– in Denmark, to the byret,”.

6. Article 38

Read beginning of first paragraph as follows:

“The court with which the appeal under Article 37(1) is lodged may, on the application of the appellant, stay the proceedings if an ordinary appeal has been lodged against the judgment in the State of origin or if the time...”

Read beginning of second paragraph as follows:

“Where the judgment was given in Ireland or the United

¹⁾ Uit bijlage I in de Engelse taal zijn alleen afgedrukt de aanpassingen in de Engelse tekst.

Kingdom, any form of appeal available in the State of origin shall be treated..."

7. Article 43

Read end of Article as follows:

"...by the courts of the State of origin."

8. Article 44

Read first paragraph as follows:

"An applicant who, in the State of origin, has benefited from complete or partial legal aid or exemption from costs or expenses, shall be entitled, in the procedures provided for in Articles 32 to 35, to benefit from the most favourable legal aid or the most extensive exemption from costs or expenses provided for by the law of the State addressed.

9. Article 47

Read point 1 as follows:

"1. documents which establish that, according to the law of the State of origin, the judgment is enforceable and has been served;"

Read end of point 2 as follows:

"...legal aid in the State of origin."

10. Article 51

Read end of Article as follows:

"...enforceable in the State addressed under the same conditions as authentic instruments."

D. PARLEMENT

Het Verdrag behoeft ingevolge additioneel artikel XXI, eerste lid, onderdeel b, van de Grondwet, junctis artikel 62, eerste lid, onderdeel a, van de Grondwet naar de tekst van 1972, en artikel 2 van de Wet van 19 december 1985 (*Stb.* 702), houdende goedkeuring van het op 12 juni 1985 te Lissabon/Madrid tot stand gekomen Verdrag betreffende de toetreding van het Koninkrijk Spanje en de Portugese Republiek tot de Europese Economische Gemeenschap en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie, alsmede van de op 12 juni 1985 te Lissabon/Madrid tot stand gekomen Akte betreffende de voorwaarden voor de toetreding van het Koninkrijk Spanje en de Portugese Republiek en de aanpassing van de Verdragen, met Bijlagen, Protocolen en Verklaringen (*Trb.* 1985, 135), niet de goedkeuring van de Staten-Generaal.

Artikel 2 van de tekst van 19 december 1985 luidt:

„De goedkeuring door de Staten-Generaal van de verdragen welke

als noodzakelijk en rechtstreeks gevolg van het in artikel 1 genoemde Verdrag gesloten worden tussen de Lid-Staten van de Europese Gemeenschappen onderling, dan wel tussen de Lid-Staten al dan niet gezamenlijk met de Gemeenschap(pen) enerzijds en derde Staten of internationale organisatie anderzijds, is niet vereist.”

Deze Wet is gecontrasigneerd door de Minister van Buitenlandse Zaken H. VAN DEN BROEK, de Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken W. F. VAN EEKELLEN, de Minister van Economische Zaken G. M. V. VAN AARDENNE, de Minister van Landbouw en Visserij G. J. M. BRAKS, de Minister van Financiën O. RUDING en de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid a.i. G. J. M. BRAKS.

Voor de behandeling in de Staten-Generaal zie: Kamerstukken II 1984/85, 1985/86, 19 122; Hand. II 1985/86, blz. 865-915, 1087; Kamerstukken I 1985/86, nrs. 57, 57a, 57b, 57c; Hand. I 1985/86, blz. 373-384.

E. BEKRACHTIGING

Bekrachtiging van het Verdrag is voorzien in artikel 31.

G. INWERKINGTREDING

De bepalingen van het Verdrag zullen ingevolge artikel 32, eerste lid, in werking treden op de eerste dag van de derde maand die volgt op de datum waarop twee ondertekenende Staten, waarvan er een Spanje of Portugal is, hun akten van bekrachtiging nederleggen.

J. GEGEVENS

Van het op 27 september 1968 te Brussel tot stand gekomen Verdrag betreffende de rechterlijke bevoegdheid en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken zijn de Nederlandse en de Franse tekst geplaatst in *Trb.* 1969, 101; zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1986, 129.

Van het op 3 juni 1971 te Luxemburg tot stand gekomen Protocol betreffende de uitlegging van het Verdrag van 1968 door het Hof van Justitie zijn de Nederlandse en de Franse tekst geplaatst in *Trb.* 1971, 140; zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1986, 130.

Beide hoger genoemde akten zijn gewijzigd door

- het op 9 oktober 1978 te Luxemburg tot stand gekomen Verdrag inzake de toetreding van het Koninkrijk Denemarken, Ierland en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland tot genoemd verdrag en genoemd Protocol (Tekst in *Trb.* 1979, 58; zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1988, 86)

- het op 25 oktober 1982 te Luxemburg tot stand gekomen Verdrag inzake de toetreding van de Helleense Republiek tot genoemd

Verdrag en genoemd Protocol (Tekst in *Trb.* 1983, 24; zie ook *Trb.* 1989, 45).

Van het op 10 mei 1952 te Brussel tot stand gekomen Verdrag tot eenmaking van enkele bepalingen inzake conservatoir beslag op zeeschepen, naar welk Verdrag in artikel 17 van het onderhavige Verdrag wordt verwezen, zijn tekst en vertaling geplaatst in *Trb.* 1981, 165; zie ook *Trb.* 1983, 25.

Van het op 16 september 1988 te Lugano tot stand gekomen Verdrag betreffende de rechterlijke bevoegdheid en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, naar welk Verdrag in artikel 20 van het onderhavige Verdrag wordt verwezen, zijn de Nederlandse, de Franse en de Engelse tekst geplaatst in *Trb.* 1989, 58.

De tekst van het onderhavige Verdrag is eveneens afgedrukt in het *Pb EG L* 285 van 3 oktober 1989.

De Lidstaten hebben op het tijdstip van de ondertekening van het onderhavige Verdrag nog een Gemeenschappelijke Verklaring ondertekend, waarvan de Nederlandse tekst als volgt luidt:

Gemeenschappelijke Verklaring betreffende de bekrachtiging van het Verdrag betreffende de toetreding van het Koninkrijk Spanje en van de Portugese Republiek tot het Verdrag van Brussel van 1968

Op het tijdstip van de ondertekening van het Verdrag betreffende de toetreding van het Koninkrijk Spanje en van de Portugese Republiek tot het Verdrag van Brussel van 1968, gedaan te Donostia-San Sebastian op 26 mei 1989,

De Vertegenwoordigers van de Regeringen der Lid-Staten van de Europese Gemeenschappen, in het kader van de Raad bijeen,

Verlangend om, met name in het vooruitzicht van de voltooiing van de interne markt, de toepassing van het Verdrag van Brussel en van het protocol van 1971 snel tot de gehele Gemeenschap uit te breiden,

Zich verheugend over de sluiting, op 16 september 1988, van het Verdrag van Lugano, waarbij de beginselen van het Verdrag van Brussel worden uitgebreid tot de Staten die partij zullen zijn bij het Verdrag van Lugano, dat voornamelijk bestemd is tot regeling van de betrekkingen tussen de Lid-Staten van de Europese Economische Gemeenschap en de Lid-Staten van de Europese Vrijhandelsassociatie (EVA) ten aanzien van de rechtsbescherming van de in al deze Staten gevestigde personen en van de vereenvoudiging van de formaliteiten voor de wederzijdse erkenning en tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen,

Overwegende dat het Verdrag van Brussel als rechtsgrond arti-

kel 220 van het Verdrag van Rome heeft en wordt uitgelegd door het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen,

Zich bewust van het feit dat het Verdrag van Lugano de toepassing van het Verdrag van Brussel onverlet laat voor wat betreft de betrekkingen tussen de Lid-Staten van de Europese Economische Gemeenschap, aangezien deze betrekkingen door het Verdrag van Brussel moeten worden geregeld,

Er akte van nemend dat het Verdrag van Lugano in werking zal treden nadat twee Staten, waarvan er een lid is van de Europese Gemeenschappen, en een lid van de Europese Vrijhandelsassociatie, hun instrumenten van bekrachtiging hebben neergelegd,

Verklaren zich bereid alle dienstige maatregelen te nemen opdat de nationale procedures ter bekrachtiging van het Verdrag betreffende de toetreding van het Koninkrijk Spanje en van de Portugese Republiek tot het Verdrag van Brussel, dat heden is ondertekend, binnen de kortste tijd en zo mogelijk uiterlijk op 31 december 1992 worden afgewikkeld.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekenden hun handtekening onder deze verklaring hebben gesteld.

GEDAAN te Donostia-San Sebastian, de zesentwintigste mei negentienhonderd negentachtig.

De Verklaring is ondertekend voor alle Lid-Staten van de Europese gemeenschappen. Denemarken maakte echter een voorbehoud voor de Faeröer en Groenland.

Uitgegeven de *eenendertigste* oktober 1989.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

H. VAN DEN BROEK